

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра права Національної безпеки та правової роботи

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Запобігання військовим кримінальним правопорушенням»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2024

Харків 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 26 с.

Розробники:

Фівкін Петро Миколайович,
начальник кафедри права Національної безпеки та правової роботи;
Гальцова Олена Володимирівна,
кандидатка юридичних наук, викладачка кафедри
права Національної безпеки та правової роботи

Затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 13 від 23 червня 2022 року)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 11 від 16 червня 2023 року)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 11 від 10 червня 2024 року)

Начальник кафедри – Фівкін Петро Миколайович

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни	12
5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	13
6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	14
7. Критерії оцінювання результатів навчання	15
8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти	21
9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	22

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Рівень освіти – перший (бакалаврський) Галузь знань – 26 «Цивільна безпека» Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність» Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»	Обов'язкова
Кількість модулів – 2		Період підготовки: 2024-2028
Загальна кількість годин – 120		Семестр
Тижневих годин: аудиторних – 2-4, самостійної роботи здобувача вищої освіти – 2-4		7
		Лекції
		38 год.
		Семінарські заняття
		22 год.
		Самостійна робота
		60 год.
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	

Мета навчальної дисципліни – формування знань про поняття злочинності у військовій сфері як соціально-правове явище; про латентну злочинність у військовій сфері; про особу злочинця, який вчиняє кримінальні правопорушення у військовій сфері, його основні кримінологічні риси; про детермінанти злочинності у військовій сфері; про заходи запобігання кримінальним правопорушенням у військовій сфері.

Завдання – в результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні *знати*:

основні ознаки сучасної військової злочинності, її місце в загальній структурі злочинності;

детермінанти злочинності у військовій сфері;

кримінологічні риси особи злочинця-військовослужбовця;

вміти:

розробити програми запобіжних заходів у військових формуваннях і частинах;

здійснювати прогнозування та планування у сфері запобігання і профілактики військовим кримінальним правопорушенням;

встановлювати чинники, що обумовлюють гендерне насильство у військовій сфері.

Пререквізити: «Теорія права», «Конституційне право України», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Кримінологія», «Криміналістика», «Правові засади забезпечення гендерної рівності в оборонній сфері».

Кореквізити: «Кримінальна відповідальність за воєнні злочини», «Міжнародне гуманітарне право», «Правові засади грошового забезпечення військовослужбовців Національної гвардії України», «Правові засади грошового забезпечення військовослужбовців Державної прикордонної служби України».

Постреквізити: «Організаційно-правові засади оперативно-службової діяльності підрозділів Державної прикордонної служби України», «Управління діями підрозділів Національної гвардії України в службово-бойовій діяльності», «Управління діями підрозділів Національної гвардії України в спеціальних операціях».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД-1	Дискутувати щодо впливу міжнародних актів на розвиток законодавства України у військовій сфері.
РН НД-2	Аналізувати і порівнювати вітчизняний та зарубіжний досвід протидії

	правопорушенням військовослужбовців.
РН НД-3	Визначати причини та умови вчинення військових кримінальних правопорушень на макро- і мікрорівнях.
РН НД-4	Проводити аналіз окремих військових кримінальних правопорушень.
РН НД-5	Визначати причини та умови вчинення кримінальних правопорушень у військовій сфері на індивідуальному рівні.
РН НД-6	Вміти протидіяти детермінаційним комплексам злочинності у військовій сфері.
РН НД-7	Складати плани проведення запобіжних заходів у військових частинах, формуваннях або на певних об'єктах чи територіях.
РН НД-8	Проводити типологізацію злочинців-військовослужбовців та визначити характерні ознаки різних типів злочинців.
РН НД-9	Пропонувати ефективні способи вирішення проблем гендерного насильства, спираючись на міжнародний досвід (зокрема, країн НАТО).
РН НД-10	Пояснити причинно-наслідкові комплекси, що обумовлюють окремі види військових кримінальних правопорушень.
РН НД-11	З'ясувати проблеми виникнення гендерного насильства у військовій сфері та дослідити чинники, які їх обумовлюють.
РН НД-12	Дослідити проблеми та сформулювати власні пропозиції щодо протидії насильницьким кримінальним правопорушенням серед військовослужбовців.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 9. Здатність працювати в команді.
- ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 1.1. Здатність удосконалювати свій професійний рівень та набувати нові знання.

ЗК 1.2. Здатність до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 1.3. Здатність бути лідером, стимулювати на досягнення спільної мети, брати на себе відповідальність.

ЗК 1.5. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК 3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК 5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК 10. Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК 11. Здатність визначати особу правопорушника, аналізувати кількісні та якісні показники злочинності.

СК 18. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення правопорушення.

СК 19. Здатність здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.

СК 1.1. Здатність до реалізації міжнародних стандартів прав і свобод людини у правоохоронній діяльності.

СК 1.2. Уміння виявляти проблеми правозастосування та пропонувати шляхи їх вирішення під час здійснення правоохоронної діяльності.

СК 1.4. Здатність використовувати спеціальні знання в різних сферах правоохоронної діяльності.

Програмних результатів навчання:

РН2. Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.

РН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН7. Взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

PH15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

PH16. Застосовувати превентивні та примусові заходи, спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб, публічному (громадському) порядку та безпеці, майну, законним інтересам держави, які виникли (або можуть виникнути) внаслідок учинення кримінальних або адміністративних правопорушень.

PH22. Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

PH 1.4. Визначати професійні завдання і організувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за отримані результати та здійснювати службові обов'язки у нестандартних ситуаціях за наявності неповної або обмеженої інформації.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна характеристика військової злочинності

Військова злочинність у структурі сучасної злочинності. Кримінально-правова та кримінологічна характеристика військової злочинності. Кримінологічна характеристика особи злочинця – військовослужбовця. Детермінанти військової злочинності.

Запобігання та протидія військовим кримінальним правопорушенням.
Запобігання військовим кримінальним правопорушенням. Протидія

правопорушенням військовослужбовців: досвід зарубіжних країн. Віктимологічна профілактика військових кримінальних правопорушень.

Правове регулювання здійснення контролю за поведінкою військовослужбовців, звільнених від відбування покарання з випробуванням. Поставлення військовослужбовців, звільнених від відбування покарання з випробуванням, на облік у військових частинах (установах). Заходи контролю за поведінкою військовослужбовця, звільненого від відбування покарання з випробуванням. Підстави та порядок зняття з обліку військовослужбовців, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Модуль 2. Теорія окремих видів військових кримінальних правопорушень та їх запобігання

Запобігання незаконному використанню бюджетних коштів у Збройних Силах України. Кримінологічна характеристика незаконного використання бюджетних коштів у Збройних Силах України. Криміногенні риси осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним використанням бюджетних коштів у Збройних Силах України. Кримінологічна детермінація незаконного використання бюджетних коштів у Збройних Силах України. Напрями запобігання незаконному використанню бюджетних коштів у Збройних Силах України.

Запобігання корупції у сфері воєнної безпеки. Стан корупційної злочинності у сфері воєнної безпеки. Кількісні та якісні показники корупційної злочинності у сфері воєнної безпеки. Характеристика осіб, які вчиняють корупційні кримінальні правопорушення у сфері воєнної безпеки. Детермінація корупційної злочинності у сфері воєнної безпеки. Протидія корупційній злочинності у сфері воєнної безпеки.

Запобігання загальнокримінальним правопорушенням, що вчиняються військовослужбовцями Збройних Сил України. Наркотизм військовослужбовців як соціально-правова проблема. Мотиви вживання наркотичних речовин та типологія військовослужбовців, які входять до групи ризику вживання

наркотичних препаратів. Протидія наркоманії у Збройних Силах України. Попередження наркотизму у Збройних силах США на сучасному етапі.

Запобігання кримінальним правопорушенням проти порядку підлеглості та військової гідності. Кримінально-правова та кримінологічна характеристика порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями. Особа злочинця-військовослужбовця, що порушує статутні правила взаємовідносин між військовослужбовцями. Детермінанти порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями. Запобігання порушенням статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями.

Запобігання кримінальним правопорушенням проти порядку проходження військової служби. Кримінологічний аналіз кримінальних правопорушень проти порядку проходження військової служби (ст.ст. 407-409 КК України). Кримінологічні ознаки особи злочинця-військовослужбовця, який порушив порядок проходження військової служби (ст.ст. 407-409 КК України). Детермінація кримінальних правопорушень проти порядку проходження військової служби (ст.ст. 407-409 КК України). Запобігання кримінальним правопорушенням проти порядку проходження військової служби (ст.ст. 407-409 КК України).

Запобігання дезертирству в Україні. Стан і тенденції вчинення дезертирства в Україні. Детермінанти дезертирства в Україні. Характеристика особистості військовослужбовця, яка вчиняє дезертирство в Україні. Запобігання дезертирству в Україні.

Запобігання гендерному насильству у військовій сфері. Гендерне насильство у військовій сфері. Поняття та форми гендерного насильства. Міжнародний досвід боротьби з гендерним насильством у військовій сфері.

Запобігання кримінальним правопорушенням, відповідальність за які передбачена міжнародними конвенціями та договорами. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання ними. Діяльність Міжнародного Комітету Червоного

Хреста в контексті захисту прав людини під час збройного конфлікту. Механізм захисту Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала від незаконного використання. Незаконне використання Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала як склад кримінального правопорушення.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
Модуль 1. Загальна характеристика військової злочинності.						
1.		Тема 1. Військова злочинність у структурі сучасної злочинності.	16	4	2	10
2.		Тема 2. Запобігання та протидія військовим кримінальним правопорушенням.	10	2	2	6
3.		Тема 3. Правове регулювання здійснення контролю за поведінкою військовослужбовців, звільнених від відбування покарання з випробуванням.	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	<i>34</i>	<i>8</i>	<i>6</i>	<i>20</i>
Модуль 2. Теорія окремих видів військових кримінальних правопорушень та їх запобігання.						
4.		Тема 1. Запобігання незаконному використанню бюджетних коштів у Збройних Силах України.	10	4	2	4
5.		Тема 2. Запобігання корупції у сфері воєнної безпеки.	12	4	2	6
6.		Тема 3. Запобігання загальнокримінальним	10	2	2	6

		правопорушенням, що вчиняються військовослужбовцями Збройних Сил України.				
7.		Тема 4. Запобігання кримінальним правопорушенням проти порядку підлеглості та військової гідності.	10	4	2	4
8.		Тема 5. Запобігання кримінальним правопорушенням проти порядку проходження військової служби.	12	4	2	6
9.		Тема 6. Запобігання дезертирству в Україні.	10	4	2	4
10.		Тема 7. Запобігання гендерному насильству у військовій сфері.	10	4	2	4
11.		Тема 8. Запобігання кримінальним правопорушенням, відповідальність за які передбачена міжнародними конвенціями та договорами.	12	4	2	6
		<i>Разом</i>	<i>86</i>	<i>30</i>	<i>16</i>	<i>40</i>
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	38	22	60

5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється у таких формах:
 підбір та аналітичне дослідження рекомендованої, нової навчальної та наукової літератури, тематичних актів законодавства України та іноземних держав;

опрацювання конспектів лекцій;

підготовка до семінарських занять;

підготовка індивідуальних робіт;

підготовка до всіх видів контрольних заходів під час поточного контролю;
самотестування;

підготовка до диференційованого заліку.

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри права національної безпеки та правової роботи.

6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни *на семінарських заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування здобувача освіти. У ході семінарського заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 0,5; 1; 2);

контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача у вивченні поточного матеріалу.

Впродовж семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік.

Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої здобувач освіти допускається до складання диференційованого заліку, становить 25 балів. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням» при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку:

Поточний контроль				Індивідуальна робота здобувачів	Підсумковий контроль (диференційований залік)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
семінарські заняття	колоквіум	семінарські заняття	колоквіум	max 10	max 60	max 100
max 6	max 4	max 16	max 4			

Критерії оцінювання (диференційований залік):

Вид контрольних заходів	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на семінарському занятті	Max 2	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	1	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	0,5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 4	Результати опрацювання матеріалу високі, можливі окремі несуттєві недоліки.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.

Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти:		
Написання та опублікування наукової статті до дати проведення підсумкового контролю	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що вивчається. Стаття має науковий стиль викладу, змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень, не містить ознак академічної недоброчесності. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається.
Наукова доповідь	Max 10	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, судова практика, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Проведено соціологічне дослідження – опитування, анкетування тощо. Наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу, містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки, не містить ознак академічної недоброчесності, ілюструється за допомогою презентації.
	8	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В науковій доповіді наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу, містить аргументовані авторські висновки, не містить ознак академічної недоброчесності, ілюструється за допомогою презентації.
	6	Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових джерел,

		законодавство, правозастосовну практику. В науковій доповіді наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу, містить окремі авторські висновки.
	4	Наукова доповідь недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на судову та / або правозастосовну практику. Представлена наукова доповідь не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	2	Наукова доповідь недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена наукова доповідь не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена наукова доповідь не відповідає вимогам, які висуваються; містить ознаки академічної недоброчесності.
Узагальнення правозастосовної практики	Max 10	Здобувач вищої освіти проаналізував і узагальнив 31-50 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів. Узагальнення належним чином оформлено, наведені посилання на джерела інформації, містить вступ, в якому вказується на актуальність та мету роботи, змістовну частину, яка структурує процесуальні документи відповідно до правової позиції, та висновки. У висновках зроблено акцент на проблемах правозастосування, наявності розбіжностей у тлумаченні норми та/або у правозастосуванні, недоліках і помилках у діяльності правозастосовних органів, існуванні прогалин у законодавстві, неоднаковості у тлумаченні оцінних понять тощо. Узагальнення ілюструється за допомогою презентації.
	8	Здобувач вищої освіти проаналізував 21-30 судових

		<p>рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів.</p> <p>Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина містить просте перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, не систематизовані належним чином проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно.</p> <p>У висновках вказано на проблеми правозастосування, наявність розбіжностей у тлумаченні норми та/або у правозастосуванні, недоліки та помилки правозастосовних органів, існування прогалин у законодавстві, неоднаковість у тлумаченні оцінних понять та ін.</p>
	6	<p>Здобувач вищої освіти проаналізував 11-20 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів.</p> <p>Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, належним чином не систематизовані проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не визначені проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці.</p>
	4	<p>Здобувач вищої освіти проаналізував 6-10 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів.</p> <p>Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, не систематизовані належним чином проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не виокремлено проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці, задля чого здійснювалося узагальнення.</p>
	2	<p>Здобувач вищої освіти проаналізував 3-5 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів.</p> <p>Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, належним чином не систематизовані проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не виокремлено проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які</p>

		мають місце у правозастосовній практиці, задля чого здійснювалося узагальнення.
	Min 0	Відсутній аналіз обраних судових рішень або відповідних процесуальних документів, викладено лише зміст зібраних матеріалів. Узагальнення належним чином не оформлене та не структуроване; не наведені посилання на використані джерела інформації.
Написання та опублікування тез доповіді у збірнику матеріалів науково-практичної (наукової) конференції до дати проведення диференційованого заліку	5	Тези виступу на науково-практичній (науковій) конференції відповідають вимогам, які висуваються до них організаторами чи видавництвом. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези не містять ознак академічної недоброчесності.
Створення відеоролика	5	За допомогою доступного програмного забезпечення створено і презентовано відеоролик тривалістю не менш 2-3 хвилин відео контенту, який охоплює одну з тем навчальної дисципліни. Сюжет відеоролика охоплюється єдиною метою, містить ідею, яка заздалегідь обговорена з науковим керівником. Відеоролик виконаний якісно, звук чіткий, є доступним для перегляду та завантаження на різні ресурси.
Реферат	Max 5	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у відповідній літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень (плагіату). Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні джерела, рекомендовані кафедрою на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень (плагіату). Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	1	Питання плану реферату висвітлені поверхово або при їх розкритті допущені грубі помилки. При написанні реферату використана незначна кількість джерел, рекомендованих кафедрою на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних

		запозичень (плагіату).
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Есе	Max 3	Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті есе на конкретних прикладах із судової практики, прецедентах Європейського суду з прав людини, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	1	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Складання термінологічного словника	2	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою навчальної дисципліни, та надано їх визначення. Підготовлений словник містить не менше 20 термінів, які не зазначені у глосарії. Здобувач при підготовці термінологічного словника використав законодавство, міжнародні нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Створення презентації	2	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача вищої освіти іншого доступного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати відповідну тему.

Диференційований залік Зараховано	Max 60	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
--	--------	---

	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на запитання за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на запитання за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на запитання.
Не зараховано	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти

Шкала підсумкового педагогічного контролю (диференційований залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100

В	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
С	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
Д	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
Е	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text.
3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
4. Загальні рекомендації, ухвалені Комітетом ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок № 1-37. 332 с. URL: <https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83-%D0%9E%D0%9E%D0%9D.pdf>
5. Про військовий обов’язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.

6. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>.
7. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
8. Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України : Наказ Міністра оборони України від 14.08.2008 р. № 402. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08#Text>.
9. Про Концепцію виховної роботи у Збройних Силах та інших військових формуваннях України : Указ Президента України від 04.09.1998 р. № 981/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981/98#Text>.
10. Про Концепцію допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді : Указ Президента України від 25.10.2002 р. № 948/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/948/2002#Text>.

Література

Основна література

1. Артеменко О. М. Злочини проти порядку проходження військової служби : монографія / наук. ред. В. В. Голіна. Харків : Право, 2019. 224 с.
2. Дмитренко Н. А., Шкута О. О. Злочинність у Збройних Силах України: кримінологічна характеристика та запобігання : монографія. Одеса : Гельветика, 2022. 186 с.
3. Карпенко М. І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) : наук.-метод. посіб. / за заг. ред. В. К. Матвійчука. 2-ге вид., допов. Харків : Право, 2017. 318 с.
4. Кримінологія : підручник / за заг. ред. Б. М. Головкина. Харків : Право, 2020. 384 с.
5. Профілактика відхильної поведінки у військовослужбовців : навч.-метод. посіб. / А. М. Романишин та ін. Київ : ВД «СКІФ», 2023. 174 с.

6. Українська кримінологічна енциклопедія / за заг. ред. В. В. Чернея, В. В. Сокурєнка. Київ : Харк. нац. ун-т внутр. справ; Нац. акад. внутр. справ; Кримін. асоц. України; Золота миля, 2017. 804 с.

7. Харитонов С. О. Кримінальна відповідальність за військові злочини за кримінальним правом України : монографія. Харків : Право, 2018. 328 с.

Додаткова література

1. Арманов М., Котєнко Є. Військові злочини: кримінологічний аспект. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2017. № 4. С. 1–11.

2. Гальцова О. В. Вплив чинників морального та психологічного стану військовослужбовців на вчинення кримінальних правопорушень проти проходження військової служби. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 8. С. 316–318. URL: http://www.lsej.org.ua/8_2024/75.pdf

3. Гальцова О. В. Детермінанти насильницької злочинності у військовій сфері. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 306–309. URL: http://lsej.org.ua/7_2022/72.pdf

4. Гальцова О. В. Інформаційний простір як детермінанта кримінальних правопорушень проти честі та гідності військовослужбовців. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 7. С. 322–325. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2024/80.pdf

5. Гальцова О. В., Фівкін П. М. Міркування щодо проходження військової служби засудженими особами в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 383–386. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2023/89.pdf

6. Гальцова О. В., Фівкін П. М. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання насильницькій злочинності у військовій сфері. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 310–313. URL: http://lsej.org.ua/7_2022/73.pdf

7. Дмитренко Н. А. Протидія військовій злочинності: міжнародний досвід. *Moldalitati conceptuale de dezvoltare a stiintei modern*. Bucuresti, 2020. P. 84–87.
8. Дмитренко Н. А. Протидія правопорушенням військовослужбовців: досвід зарубіжних країн. *Jurnaul juridic national: Teorie si practica*. S.R.L. Publicatie stiintifico-practica de drept. 2020. № 1. P. 110–113.
9. Донцова Ю. Сексуальні домагання і зневага: як насправді служиться жінкам в армії та поліції. URL: <https://zmina.info/columns/cze-yak-klimat-na-yakuj-nihto-ne-skarzhytsya-pro-stanovyshhe-zhinok-v-armiyi-ta-policziyi/>.
10. Казначеева Д. В. Військова злочинність: аналіз та прогнозування. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2(19). С. 132–140.
11. Риженко І. М., Крока А. О. Проблема запобігання вчиненню кримінального правопорушення серед військовослужбовців Збройних Сил України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2021. № 53. С. 111–114.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
5. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права національної безпеки та правової роботи Військово-юридичного інституту. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1398>